

ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ЯК СОЦІАЛЬНОГО ТОВАРУ У СИСТЕМІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Котвіцька А. А., Бардакова Л. В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Вступ. Соціальні та економічні зміни, які останнім часом відбуваються в Україні, вимагають вивчення та удосконалення правового регулювання обігу ЛЗ як соціально важливого товару. На сьогодні Урядом України впроваджуються заходи щодо підвищення економічної доступності ЛЗ для населення, шляхом запровадження державної політики, яка спрямовується на гарантування забезпечення якості ЛЗ, їх безпеки та ефективності, та рівного доступу населення до основних ліків. Також державою запроваджуються механізми щодо зменшення вартості ЛЗ шляхом регулювання ціноутворення на ліки та створення системи реімбурсації.

З огляду на вищезазначене **метою** нашої роботи стало дослідження ЛЗ як соціального товару у сфері фармацевтичних правовідносин.

Методи дослідження. У роботі використано системно-логічний метод аналізу.

Основний матеріал дослідження. Системне вивчення сучасних правових відносин через призму чинного законодавства і практики його застосування свідчить про нагальну потребу опрацювання питань правового положення ЛЗ як соціально важливого товару у сфері фармацевтичних правовідносин.

Виходячи з визначення ЛЗ відповідно до ЗУ «Про лікарські засоби» лікарський засіб становить собою будь-яку речовину або комбінацію речовин, що мають певні свої властивості і призначені для лікування або профілактики захворювань у людей, чи будь-яку речовину або комбінацію речовин, які можуть бути призначені для запобігання вагітності, відновлення, корекції чи зміни фізіологічних функцій у людини шляхом здійснення фармакологічної, імунологічної чи метаболічної дії для встановлення медичного діагнозу. Враховуючи вищезазначене, можна стверджувати, що ЛЗ представляють собою соціально важливий товар, а суспільні відносини, що виникають у сфері обігу ЛЗ згідно з положенням Закону підлягають державному регулюванню. Необхідно зазначити, що чинним законодавством передбачено кримінальну відповідальність за незаконну фармацевтичну діяльність. Таким чином, законодавчо враховується соціальна складова ЛЗ як об'єктів матеріального світу, їх значимість і суспільна небезпека при їх безконтрольному відпуску.

До основних елементів, які дозволяють визначити ЛЗ як соціальний товар у системі фармацевтичних правовідносин, належать такі:

- правовий, який передбачає наявність системи способів та заходів, а також органів, за допомогою яких забезпечується необхідний контроль якості та безпеки ЛЗ;
- соціальний, що передбачає суспільну значимість ЛЗ з одночасним існуванням реальної загрози для здоров'я населення у разі неналежного використання;
- цільовий – передбачає застосування ЛЗ у медицині з метою діагностики, профілактики та лікування захворювань.

Висновок. Узагальнюючи вищезазначене, з метою вивчення питання ЛЗ як соціального важливого товару у сфері фармацевтичних правовідносин, на нашу думку, доцільним вбачається охарактеризувати їх за 3-ма елементами – правовим, соціальним і цільовим, що надасть можливість встановити їх значення у сфері фармацевтичних правовідносин, підкреслити соціальну значущість і посилити захист їх в аспекті розвитку фармацевтичного законодавства у тісному взаємозв'язку із законодавством щодо державного регулювання ЛЗ та їх відпуску як соціально важливого товару.